

структурна група, яка повинна включати осіб, які представляють усі управлінські ланки та підрозділи підприємства.

Література

1. Головкина Н.В. Стимулювання збуту: теорія, практика і перспективи //Маркетинг в Україні. – 2003. – № 2. – с.12–15
2. Іванова Л. Особливості маркетингових комунікацій на ринку послуг // Маркетинг в Україні. – 2007. – № 6 (46). – С. 8–11
3. Комяков О.О. Основні напрямки вдосконалення збутової політики підприємств// Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2011.–№ 8. – С.15–19.
4. Надтока Т.Б. Удосконалення збутової політики підприємства коксохімічної проми–словості в умовах вступу до СОТ на основі соціального підходу / Т.Б. Надтока, А.Ю. Жигулі–на. [Електронний ресурс].– Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2009_5_3/098–102.pdf.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ В ПРОЕКТАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

О.І. Продіус, к.е.н., доцент

О.І. Глінчук, студентка

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

В сучасному світі компанії все частіше звертаються до використання методів і принципів проектного управління. Це пов'язано з тим, що проектний менеджмент допомагає підприємцям з більшою ефективністю розробляти, планувати і реалізовувати проекти для досягнення поставлених цілей.

Малий бізнес в даний час також починає перехід до проектних методів управління. Проте, малий бізнес має свої особливості, які роблять неможливим повне застосування стандартних проектних методів. До даних особливостей можна віднести:

1. Малий бізнес часто виступає в ролі підрядної організації, тоді як у великих компаніях управління проектами нерідко здійснюється з боку замовника.
2. Висока ймовірність появи додаткових робіт, не передбачених планом.
3. Труднощі в розподілі співробітників на різні проекти, викликана вузькою спеціалізацією і невеликою кількістю штату співробітників.
4. Відсутність часових ресурсів на детальне планування робіт в проектах.
5. Труднощі у виділенні проектів, які потребують застосування проектного підходу, з операційних завдань.
6. Стислі терміни більшості проектів вимагає повної концентрації праці співробітників.

Таким чином, проаналізувавши дані особливості, що впливають на проектну діяльність, слід зазначити, що, перш за все, малий бізнес повинен визначити, чи дійсно специфіка його діяльності вимагає застосування проектного підходу. Так, робота салону краси є в більшій мірі операційною діяльністю з рідка виникають внутрішньо організаційними проектами. В даному випадку діяльність в основному є операційною, а застосування проектного підходу доцільно для великих або нестандартних проектів такої компанії. У разі ж агентства по веб–дизайну, яке виконує роботи підряду для компаній–замовників, проектний підхід буде оптимальним варіантом ведення бізнесу, так як кожне замовлення є проект, обмежений за термінами і вимагає виділення певних ресурсів, здійснення поетапного контролю, а також, можливо, залучення до проекту третіх сторін.

У великих компаніях для управління проектами існують перевірені системи документообігу, складні інтегровані системи управління проектами, в тому числі комп'ютерні. У малому бізнесі часто немає можливості і ресурсів для впровадження і експлуатації таких складних і дорогих систем, однак, для того, щоб управління проектами ефективно здійснювалося, малому бізнесу може бути досить однієї безкоштовної або ж недорогий програми з управління проектами. Також деякі програми електронних таблиць, електронної пошти та інших додатків включають в себе досить якісні шаблони для управління проектами, особливо, якщо їх використовувати з доступними інтернет–сервісами. Необхідно відзначити, що для забезпечення ефективності проектного управління в малому бізнесі так чи інакше потрібно застосування інформаційної системи управління проектами на увазі того, що вона забезпечує гнучкість і керуєність проектів, а також зберігання документів і регламентів по управлінню проектами в конкретній компанії.

Слід зазначити, що в малому бізнесі часто спостерігається дефіцит в часі на планування проекту. Так як проекти самі по собі є відносно короткостроковими, а замовлення на їх виконання надходять нерівномірно і, в більшості випадків, вимагають практично негайного початку здійснення, компанії прагнуть пропустити процес планування або по можливості максимально скоротити його. Ця особливість є досить ризикованою і може

спричинити за собою негативні наслідки. Таким чином, автор вважає, що досить ефективною методикою, яка застосовується в даному випадку невеликими компаніями, є створення фіксованого каталогу цін на послуги, що надаються, що включає в себе тимчасові трудовитрати. Так, при отриманні замовлення компанії можуть досить швидко провести етап планування, знаючи види робіт по проекту, які необхідно виконати, а також їх вартість та часові витрати.

У малому бізнесі при здійсненні управління проектами надзвичайно важливими є такі галузі знань, як управління комунікаціями та управління зацікавленими сторонами. Дана особливість пов'язана з тим, що виконання проектів в малому бізнесі має сильну залежність від рішень і вимог замовника. Саме від того, наскільки вірно і в повній мірі вони будуть визначені, а також наскільки швидко буде передаватися оновлена інформація між сторонами, безпосередньо залежить успіх проекту.

В даний час спостерігається тренд до підвищення значущості управління змінами в проектній діяльності. У разі малого бізнесу, особливістю якого є висока ймовірність виникнення додаткових робіт в зв'язку з оновленням вимог замовника, а також з активно трансформується зовнішнім середовищем, слід зазначити, що для проектного менеджера навик управління змін

В даний час спостерігається тенденція до підвищення значущості управління змінами в проектній діяльності. У випадку малого бізнесу, особливості якої є висока вірогідність виникнення додаткових робіт у зв'язку з оновленням вимог замовника, а також з активно трансформується зовнішнім середовищем, слід зазначити, що для проектного менеджера навик управління змін є надзвичайно важливим і значимим.

Як було відзначено вище, у малому бізнесі штат співробітників сильно обмежений, а кількість ініційованих проектів може бути досить великим. Так, можна відзначити, що дуже важливо вибрати співробітників, спираючись на їх професіоналізм та вміння працювати в команді. Періодично треба проводити заходи для того, щоб команда відчувала себе згуртованим колективом. Невеликий штат співробітників у малому бізнесі – одночасно і перевага, і недолік. З одного боку, якщо в невеликому колективі склалася атмосфера недовіри і відсутня єдність, то проблема вирішити досить складно, тоді як у великих компаніях вона може бути вирішена переміщенням тих чи інших співробітників в інші відділи, відділи, філії. З іншого боку, при правильному управлінні невеликим штатом співробітників у малому бізнесі може стати яскравим перевагою. Для цього потрібна увага з боку менеджменту для всіх членів команди, їх психологічних особливостей, характеру. Індивідуальний підхід до кожного члена команди, а також проведення невеликих заходів по її згуртуванню і підтримці взаємного інтересу сприятиме формуванню позитивної корпоративної культури та підвищення ефективності реалізації проектів.

Таким чином слід зазначити, що управління проектами в даний час активно знаходить застосування в малих підприємствах, сприяючи його розвитку та розширенню, проте для того, щоб проектний менеджмент був дійсно ефективним, необхідно детально аналізувати діяльність компанії, відрізнити операційну діяльність від проектною та адаптувати методи проектного управління з урахуванням особливостей, характерних для малого бізнесу.

Література:

1. Гонtareва І.В. Управління проектами: підручник / Гонtareва І. В.; Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 444 с.
2. Лановська С.Є. Особливості проектного управління на підприємствах сфери малого бізнесу // Актуальні проблеми авіації і космонавтики. – 2011. – Т. 2.– № 7. – С. 81–82.
3. The Top Ten Project Management Trends for, 2016 – [Електронний ресурс] URL: – <https://www.strategyex.com/~media/Files/Public-Site/US/POVs/Top10PMTren>.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

О.І. Продіус, к.е.н., доцент

Н.А. Бойко, студент

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

Сьогодні в Україні проектне управління стало однією з найбільш обговорюваних тем в сфері управлінських технологій, причому не тільки в середовищі керівників підприємств і економістів, а й психологів і соціологів. Причиною цього можна вважати практично підтверджену ефективність використання коштів і технологій. Грамотне управління проектами на основі сучасних інформаційних технологій і моделей управління проектами дозволяє на 15–20-відсотків скорочувати непродуктивних витрат і економити від 15 до 30% часу. З іншого боку, дослідники сучасного управління все більше говорять про вплив на ефективність процесів «людського фактора».